

**METODOLOGIA DESFĂȘURĂRII EXAMENULUI DE FINALIZARE A
STUDIILOR (LICENȚĂ/DIPLOMĂ ȘI DISERTAȚIE)**

1. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Examenul de finalizare a studiilor se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile:

- Legea nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare completată cu O.U.G. nr. 78/2005.
- Legea nr. 87/2006 pentru aprobarea O.U.G. nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației.
- Hotărârile de guvern privind structurile instituțiilor de învățământ superior acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu și a specializărilor din domeniile studiilor universitare de licență valabile în perioada școlarizării promoțiilor de absolvenți.
- Hotărârile de guvern privind domeniile universitare de master acreditate, programele de studii și numărul maxim de studenți școlarizați, valabile în perioada școlarizării promoțiilor de absolvenți.
- Hotărârea de Guvern nr. 915/2017 privind modificarea anexei HG 1418/2006 privind Metodologia de evaluare externă a ARACIS.
- Ordin al Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 6125/20.12.2016 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, modificat prin Ordinul nr. 3200/2021 din 01 02 2021;
- Cerințele calitative ale examenelor de finalizare a studiilor organizate de către Universitatea Sapientia în anul academic 2020/2021, aprobate prin hotărârea Senatului nr. 2341/27.11.2020.
- Metodologia proprie de organizare a examenului de finalizare a studiilor (examen de licență/diplomă și disertație) în cadrul Universității Sapientia din Cluj-Napoca, aprobată prin Decizia Senatului nr. 2611/25.02.2022.

2. FINALIZAREA STUDIILOR UNIVERSITARE DE LICENȚĂ

2.1. Potrivit dispozițiilor legale în vigoare, menționate mai sus, finalizarea studiilor de licență se realizează prin examen de licență, care include două probe: *Proba I. evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate* – probă scrisă și *Proba II. prezentarea și susținerea lucrării de licență* – probă orală.

2.2. *Scopul examenului de licență* este de a evalua capacitatea absolvenților de integrare a cunoștințelor obținute pe parcursul ciclului de studii universitare de licență.

2.3. *Scopul lucrării de licență* este de a evalua capacitatea absolvenților de a procesa și aplica cunoștințele obținute pe parcursul ciclului de studii universitare de licență, sub forma elaborării unei lucrări științifice de specialitate.

2.4. Examenul de licență este organizat în două sesiuni: a) sesiunea I: iunie-iulie 2023; b) sesiunea a II-a: septembrie 2023 sau februarie 2024. La propunerea Consiliului facultății, Senatul Universității poate stabili organizarea unor sesiuni de licență suplimentare, cu aprobarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice. Calendarul examenelor va fi publicat în timp util pe situl specializării.

2.5. Disciplinele la care se susțin examenele, tematica și bibliografia sunt cele prevăzute în Anexa nr. 1 la prezenta metodologie și pot fi consultate pe pagina de web al departamentului: <http://drept.sapientia.ro/ro/informatii/licenta>

2.6. Candidații la examenul de licență trebuie să demonstreze și să prezinte, la înscriere, un certificat de competență lingvistică într-o limbă de largă circulație internațională, eliberat de către Centrul LinguaSap din cadrul Universității sau de către o altă instituție specializată, recunoscută de Centrul mai sus menționat.

2.7. Structura, conținutul și organizarea examenului de finalizare a studiilor se stabilesc de către Senatul Universității Sapientia, la propunerea facultății, în conformitate cu planul de învățământ după care au studiat absolvenții din promoția curentă. Aceeași programă și aceleași criterii sunt valabile și pentru absolvenții din anii precedenți care nu au susținut sau nu au promovat examenul de licență și care se vor prezenta în sesiunile organizate în iunie-iulie, respectiv septembrie 2023 sau februarie 2024.

2.8. Comisiile de examen de licență vor avea un număr de min. 3 și max. 7 membri cu funcții didactice de lector universitar doctor, conferențiar universitar și profesor universitar, inclusiv președintele, din care minim 2/3 cu funcția didactică de profesor universitar sau conferențiar. În cazuri excepționale și justificate se acceptă abaterea de la această proporție. Secretarul comisiei poate fi și asistent universitar titular care are doar atribuții de administrarea documentelor. Președintele comisiei va fi conferențiar sau profesor universitar, cu competențe în domeniul programului de studiu. În comisia de examen pot participa cadre didactice care au activități didactice și de cercetare în domeniul programului de studiu. În comisie pot participa și membrii din afara facultății sau universității, cu competențe în domeniu de licență în cauză. Președintele și membrii comisiei trebuie să cunoască limba/limbile de predare ale programului

de studiu. În situații excepționale când nu este posibilă satisfacerea acestei cerințe, conducerea facultății va efectua demersurile necesare pentru asigurarea traducerii probelor de examen.

2.9. În cazul susținerii probei I sub formă scrisă se desemnează o Comisie de rezolvare a contestațiilor formată din trei persoane, care este numită prin ordinul rectorului la propunerea Consiliului facultății organizatoare de examen de finalizare a studiilor și cu aprobarea Senatului universității. La stabilirea componenței comisiilor de rezolvare a contestațiilor se va avea în vedere ca membrii acestora să aibă funcția didactică cel puțin egală cu cea a membrilor comisiilor inițiale.

3. FINALIZAREA STUDIILOR UNIVERSITARE DE MASTER

3.1. Programele de studii universitare de master, organizate în baza Legii nr. 288/2004 și a Legii nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se finalizează cu examen de disertație. Examenele de finalizare a studiilor de master se pot organiza în două sesiuni conform calendarului aprobat de Senat.

3.2. Examenul de disertație constă în prezentarea și susținerea lucrării de disertație în fața comisiei. Susținerea lucrării de disertație este publică și se desfășoară în prezența, în același loc și în același moment, a comisiei de examen și a examinatului.

3.3. Comisiile de examen de finalizare a studiilor de masterat se stabilesc pe specializări, prin decizia Rectorului, la propunerea Consiliilor facultăților și cu aprobarea Senatului Universității, și au în componență min. 3 și max. 5 membri (inclusiv președintele, fără secretarul comisiei). Președintele comisiei de examen de disertație trebuie să aibă gradul didactic de profesor universitar sau de conferențiar universitar. Membrii comisiei de examen de disertație trebuie să aibă activități didactice și științifice legate de domeniul programului de master și să dețină titlul științific de doctor și funcția didactică de profesor universitar, conferențiar universitar sau de lector universitar/șef lucrări. Dintre membrii comisiei cel puțin 2/3 vor avea funcția didactică de profesor sau conferențiar universitar, dintre care unul va fi cadru didactic al instituției partenere în cauză. Secretarul comisiei poate fi și asistent universitar cu titlul de doctor, având atribuții doar în administrarea documentelor.

4. LUCRAREA DE LICENȚĂ/DISERTAȚIA

4.1. Înscrierea la examenul de finalizare a studiilor este condiționată de întocmirea lucrării de licență/disertației și acceptarea acesteia, prin completarea unui REFERAT TIP de analiză, în format unic la nivel de facultate, de către îndrumătorul lucrării sau de către comisia de evaluare, numită conform metodologiei specifice, aprobate de Consiliul facultății. În referat se va preciza dacă se propune prezentarea la proba de susținere a lucrării și se specifică nota propusă.

4.2. În conformitate cu cerințele specifice ale ARACIS îndrumătorii (cadre didactice titulare cu titlul de doctor) vor aduce la cunoștința studenților temele lucrărilor (proiectelor) de licență/disertație prin postare pe afișierul facultății/departamentului, și pe site-ul facultății. Pentru studenții din ciclul I. procedura de alegere a temelor trebuie să se încheie până la finele anului universitar care precedă anul absolvirii. Pentru masteranzi publicarea temelor are loc în semestrul 3, iar procedura de alegere a temelor se încheie în săptămâna a 10-a a semestrului respectiv. Numărul de studenți îndrumați de un cadru didactic – la programe de licență și master – este prevăzut în statul de funcții al departamentului. Un cadru didactic poate îndruma cel mult opt studenți.

4.3. Lucrările de licență/disertație se elaborează în limba română.

4.4. La solicitarea în scris a studentului adresată Consiliului facultății lucrarea de licență/disertație se poate elabora și în limba engleză. În acest caz lucrării i se atașează un rezumat în limba de predare, având o dimensiune de cel puțin 20% raportată la lucrarea inițială.

4.5. Structura cadru și conținutul lucrării de licență/disertație se stabilește de Consiliul facultății și se aduce la cunoștința cursanților prin publicarea unui *Ghid de elaborare a lucrării de licență/disertație* (Anexa nr. 2 la prezenta Metodologie).

4.6. Îndrumătorii lucrărilor de finalizare a studiilor vor urmări cu atenție sporită ca lucrarea de licență/disertație elaborată să fie contribuția originală a studentului, și orice citare sau referire să se efectueze conform regulilor în vigoare. Studentul și îndrumătorul răspund solidar pentru originalitatea lucrării. ***Este interzisă plagierea sau comercializarea de lucrări științifice în vederea falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență/diplomă.*** În caz de fraudă, se aplică prevederile Codului de etică și deontologie al Universității, respectiv ale Legii 1/2011.

4.7. Lucrările de licență/disertație propuse pentru susținere vor conține referatul, raportul generat din sistemul antiplagiat „Turnitin” și declarațiile tip ale absolventului și ale îndrumătorului referitoare la originalitatea materialului prezentat.

5. ÎNSCRIEREA CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE FINALIZARE A STUDIILOR

5.1. Pot susține examenul de finalizare a studiilor absolvenții proprii al programului de studii de licență, respectiv master din promoția curentă sau promoții anterioare care au îndeplinit toate condițiile de prezentare la examenul de finalizare a studiilor stabilite de art. 32. din Regulamentul de studii al Universității Sapia. La nivel licență obținerea punctajului minim stabilit de Centrul LinguaSap la examenul de competență lingvistică reprezintă condiția înscrierii la examenul de finalizare a studiilor. Studenții vor primi certificatele de competență lingvistică odată cu adevărurile de absolvire la terminarea sesiunii de examene de licență.

5.2. Înscrierea candidaților pentru examenul de licență/examen de diplomă și disertație se efectuează în mod electronic, până la data stabilită de facultate. Candidații vor trimite sau vor încărca toate documentele în formă scanată pe adresele de email furnizate de decanate, după instrucțiunile publicate de facultăți.

5.3. Pentru înscrierea la examenul de licență se vor prezenta și următoarele acte:

- Cerere de înscriere la examen (formularul tip), vizat de îndrumătorul lucrării de licență;
- Lucrarea de licență/disertație într-un exemplar tipărit legată în coperte cartonate (nu spiralate) și unul electronic în format pdf (pe CD);
- Referatul îndrumătorului lucrării sau a Comisiei speciale de evaluare, numită conform Metodologiei specifice, aprobate de Consiliul facultății, care va cuprinde aprecieri asupra conținutului lucrării și propunerea de notare a acesteia;

5.4. Candidații vor trimite următoarele documente:

- cererea de înscriere la examenul de finalizare a studiilor (formularul tip a.);
- lucrarea de licență/proiectul de diplomă/disertația, într-un exemplar electronic în format .pdf;
- raportul generat din programul antiplagiat Turnitin;
- declarația autorului privind originalitatea lucrării (formular tip. b). Decanatele vor completa documentele primite cu:

- referatul îndrumătorului lucrării/proiectului/disertației, semnat și scanat, care va cuprinde aprecieri asupra conținutului lucrării, declarația privind originalitatea acesteia și nota propusă. Absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor sunt obligați ca cel târziu la preluarea adeverinței de absolvire să depună următoarele documente în original:

- cerere de înscriere la examenul de finalizare a studiilor (formular tip a.) vizat de îndrumătorul lucrării/disertației;
- cerere de eliberare a diplomei (formular tip c.);
- două fotografii recente, tip pașaport (3x4 cm) pe suport de hârtie;
- declarația semnată a autorului privind originalitatea lucrării;
- fișa de lichidare privind soluționarea datoriilor față de Universitate.

Decanatele vor completa dosarele primite ale absolvenților cu următoarele documente:

- copia certificatului de competență lingvistică (în cazul specializărilor de nivel licență).

În cazul certificatelor eliberate de alte instituții abilitate este necesară recunoașterea acestora de către Centrul LinguaSap.

- copia certificată a certificatului de naștere;
- copia certificată a diplomei de bacalaureat și a suplimentului, respectiv copia atestatului de echivalare, după caz;

5.5. Absolvenții promoțiilor anterioare vor prezenta și următoarele documente, dacă acestea nu figurează în arhiva Decanatului:

- certificatul de naștere în original și copia certificată a acesteia; După certificarea conformității cu originalul de către personalul desemnat în acest scop, exemplarul original va fi returnat titularului pe loc.

- diploma de bacalaureat și suplimentul acesteia, în original și copie, precum și atestatul de echivalare, după caz. După certificarea conformității cu originalul de către personalul desemnat în acest scop, exemplarul original va fi returnat titularului pe loc;

- diploma de studii universitare și suplimentul acesteia (pentru absolvenții studiilor de master), în original și copie, precum și atestatul de echivalare, după caz. După certificarea conformității cu originalul de către personalul desemnat în acest scop, exemplarul original va fi returnat titularului pe loc.

6. DESFĂȘURAREA ȘI EVALUAREA EXAMENUL DE FINALIZARE A STUDIILOR

6.1. Examenul de licență conform art. 2.1. din prezenta *Metodologie* conține două probe:

I. evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate – probă scrisă și

II. prezentarea și susținerea lucrării de licență – probă orală.

6.2. *Media minimă de promovare a examenului de licență:*

- *Proba I. de evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate* se desfășoară sub forma a două lucrări scrise tip test grilă, cu 50 de întrebări fiecare lucrare, în total 100 de întrebări, fiecare cu o singură variantă corectă de răspuns. Fiecare răspuns corect este notat cu două puncte și fiecare lucrare se notează cu note de la 1 la 10. Nota minimă de promovare este 5,00 pentru fiecare lucrare. Nota finală a probei I. va fi media aritmetică a notelor acordate pentru cele două lucrări, calculată cu două zecimale, fără rotunjire; Credite acordate probei I: 5 credite.

- *Proba II. prezentarea și susținerea lucrării de licență* se desfășoară sub forma unei prezentări în fața unei comisii de examen. Coordonatorul științific va formula o propunere cu valoare consultativă privind nota la lucrarea de licență. Nota la lucrarea de licență se acordă de comisie. Fiecare membru al comisiei propune o notă, număr întreg, de la 1 la 10, media finală la lucrare rezultând din media aritmetică (cu două zecimale, cu rotunjire) a acestora, nota minimă de promovare fiind 5,00. Credite acordate probei II: 5 credite.

6.3. Media examenului de licență se calculează exclusiv ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire între nota de la prima probă și nota de la cea de-a doua probă. Media minimă de promovare a examenului de licență este 6,00. La stabilirea mediei minime de promovare a examenului de licență/disertație nu se ia în calcul media generală de absolvire a facultății.

6.4. În cazul susținerii probei I sub formă scrisă în ziua evaluării comisia stabilește trei variante de subiect, dintre care președintele va extrage o variantă, care se multiplică într-un număr de exemplare egal cu numărul absolvenților examinați. După stabilirea variantei, președintele comisiei de finalizare a studiilor numește corectorii dintre membrii comisiei, care în timpul susținerii probei scrise elaborează baremul de corectare pe care îl afișează la finalizarea probei, spre informarea celor examinați.

6.5. Programele de studii universitare de master se finalizează cu examen de disertație.

6.6. Susținerea disertației se notează de fiecare membru al comisiei cu note întregi de la 10 la 1. Stabilirea notei examenului de disertație se face prin calculul mediei aritmetice a notelor întregi de la 10 la 1, acordate de membrii comisiei, inclusiv președintele, luând în considerare două zecimale, fără rotunjire.

6.7. Examenul de disertație este promovat dacă media este de cel puțin 6,00 (șase).

6.8. Deliberarea comisiilor de examen cu privire la stabilirea rezultatelor examenului de licență/disertație nu este publică.

6.9. Rezultatele examenului se consemnează într-un proces-verbal (formular tip) întocmit de secretarul comisiei de examen, semnat de președintele comisiei și de toți membrii acesteia. Procesul-verbal se depune la secretariatul facultății în termen de 24 de ore de la data ultimei probe.

6.10. Eventualele contestații privind rezultatele probei scrise la examenul de licență se depun la secretariatul facultății unde s-a desfășurat examenul în cauză, în termen de maxim 24 ore de la comunicarea / afișarea rezultatelor probelor și se rezolvă în termen de 48 ore de la data încheierii depunerii contestațiilor, de către comisia de soluționare a contestațiilor numită conform articolului 2.10. Deciziile comisiilor de analiză și soluționare a contestațiilor sunt definitive.

6.11. Examenul de licență/disertație nepromovat se poate repeta într-o sesiune ulterioară, cu suportarea de către candidat a cheltuielilor aferente prevăzute în regulamentele universității și stabilite de Senat conform legii.

7. DISPOZIȚII FINALE

7.1. Diplomele și suplimentele la diplomă absolvenților învățământului universitar care au promovat examenul de finalizare a studiilor se eliberează în mod gratuit de către Universitate astfel:

- Absolvenților de licență care au promovat examenul de licență/diplomă li se eliberează "Diploma de licență" în domeniul de licență absolvit și Suplimentul la diplomă în termen de cel mult 12 luni de la data promovării. Până la eliberarea diplomei, absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor primesc adeverință de absolvire a studiilor, valabilă un an. Adeverința de absolvire conferă titularului aceleași drepturi legale ca și diploma.

- Absolvenților care au promovat examenul de disertație li se eliberează Diploma de master și Suplimentul la diplomă în termen de 12 luni de la examen. Până la eliberarea diplomei, absolvenții care au promovat examenul de disertație primesc adeverințe de finalizare a studiilor. Adeverința de finalizare conferă titularului aceleași drepturi legale ca și diploma, și conține semnăturile și informațiile înscrise pe diplomă, precum și informații privind forma de învățământ la care s-a organizat școlarizarea, perioada de studii, mediile de promovare a anilor de studii.

7.2. Absolvenților care nu au promovat examenul de finalizare a studiilor li se eliberează, la cerere, " Adeverința de absolvire fără examen de finalizare a studiilor universitare" însoțit de situația școlară.

7.3. Prevederile prezentei metodologii se aplică începând din sesiunea de vară a anului universitar 2022–2023.

7.4. Din prezenta metodologie fac parte integrantă Anexa nr. 1 cuprinzând *Tematica și bibliografia examenului de licență* și Anexa nr. 2 cuprinzând *Ghidul de elaborare a lucrării de licență/disertație*.

7.5. Prezentele norme metodologice se completează cu *Metodologia proprie de organizare a examenului de finalizare a studiilor (examen de licență/diplomă și disertație) în cadrul Universității Sapientia din Cluj-Napoca*, aprobată prin Decizia Senatului nr. 2725/31.03.2023.

Aprobat în Consiliul Facultății cu hot. nr. .../....